

Sygn. akt VIII GC 1553/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marcin Królikowski

Protokolant: st. sekr. sąd. Marzena Lewandowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 grudnia 2015 r. w B.

sprawy z powództwa (...) Sp. jawna w (...)

przeciwko R. N.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 161,35 zł (sto sześćdziesiąt jeden złotych trzydzieści pięć groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 6 lipca 2015 r. do dnia zapłaty;

II. umarza postępowanie co do kwoty 16.314,99 zł (szesnaście tysięcy trzysta czternaście złotych dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) z ustawowymi odsetkami od kwot:

a) 3.125,73 zł od dnia 17 marca 2015 r. do dnia 31 lipca 2015 r.,

b) 3.197,96 zł od dnia 3 lutego 2015 r. do dnia 16 lipca 2015 r.,

c) 4.995,65 zł od dnia 27 maja 2015 r. do dnia 31 lipca 2015 r.,

d) 4.995,65 zł od dnia 29 maja 2015 r. do dnia 31 lipca 2015 r.,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.241,00 zł (trzy tysiące dwieście czterdzieści jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Marcin Królikowski

UZASADNIENIE

Powód S. Serwis (...) sp. j. w miejscowości (...) domagał się zasądzenia od pozwanego R. N. kwoty 16.476,34 zł z ustawowymi odsetkami od kwot:

1) 3.125,73 zł od dnia 17 marca 2015 r. do dnia zapłaty,

2) 3.197,96 zł od dnia 3 lutego 2015 r. do dnia zapłaty,

3) 4.995,65 zł od dnia 27 maja 2015 r. do dnia zapłaty,

4) 4.995,65 zł od dnia 29 maja 2015 r. do dnia zapłaty,

5) 161,35 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty

oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w dniu 23 stycznia 2015 r. pozwany zlecił powodowi wykonanie przewozu na trasie K. – P.. Powód wykonał przewóz i na tej podstawie obciążył pozwanego fakturą nr (...) na kwotę 3.125,73 zł. Następnie pozwany zlecił powodowi wykonanie przewozu cukru z K. do miejscowości N. za kwotę 620 EUR. Powód wykonał przewóz i na tej podstawie obciążył pozwanego fakturą nr (...) na kwotę 3.197,96 zł. Pozwany kolejny raz zlecił wykonanie przewozu cukru z K. do H.. Strony uzgodniły wynagrodzenie powoda w wysokości 1.000,00 EUR za każdy transport. Na tej podstawie powód obciążył pozwanego fakturą nr (...) na kwotę 4.995,65 zł oraz fakturą nr (...) na kwotę 4.995,65 zł. Pozwany nie zapłacił w/w należności w łącznej wysokości 16.314,99 zł. Powód wezwał pozwanego do zapłaty w tym także do zapłaty kwoty 40,00 EUR z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności (tj. 161,35 zł) na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Pozwany nie odpowiedział na wezwanie, ani nie spłacił należności.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 17 lipca 2015 r. w sprawie o sygn. akt (...) orzekł zgodnie z żądaniem powódki wyrażonym w pozwie oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wносиła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany zarzucał, iż strony zawarły umowę do której zastosowanie mają przepisy Konwencji CMR oraz uzupełniającą w zakresie nie uregulowanym przepisy ustawy prawo przewozowe. Pozwany podnosił, iż zgodnie z art. 75 ust. 1 prawa przewozowego przewoźnik może dochodzić roszczeń na drodze postępowania sądowego po bezskutecznym wezwaniu zobowiązanego do zapłaty, przy czym wezwanie do zapłaty uważa się za bezskuteczne, jeżeli dłużnik nie zapłacił dochodzonych należności w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia reklamacji lub wezwania do zapłaty. Pozwany podkreślał, iż powód wezwał pozwanego do zapłaty pismem z dnia 18 czerwca 2015 r., a pozwany przedmiotowe pismo otrzymał w dniu 22 czerwca 2015 r. od tego dnia pozwany miał 3 miesiące na zaspokojenie roszczenia powoda. Pozwany dopełnił w/w terminu i spłacił swoje zadłużenie wobec powoda. Pozwany zarzucał, iż wezwanie do zapłaty zgodnie z przepisami prawa przewozowego jest obligatoryjne, a powództwo w niniejszej sprawie zostało wytoczone przedwcześnie.

W piśmie procesowym z dnia 28 września 2015 r. powód cofnął pozew i zrzekł się roszczenia co do kwoty 16.314,99 zł z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 1) 3.125,73 zł od dnia 17 marca 2015 r. do dnia 31 lipca 2015 r.,
- 2) 3.197,96 zł od dnia 3 lutego 2015 r. do dnia 16 lipca 2015 r.,
- 3) 4.995,65 zł od dnia 27 maja 2015 r. do dnia 31 lipca 2015 r.,
- 4) 4.995,65 zł od dnia 29 maja 2015 r. do dnia 31 lipca 2015 r.

Powód domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 161,35 zł wraz z odsetkami od dnia 6 lipca 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. Powód podał, iż w dniu 16 lipca 2015 r. pozwany zapłacił powodowi kwotę 3.197,96 zł z tytułu faktury nr (...). Następnie w dniu 31 lipca 2015 r. pozwany zapłacił powodowi kwotę 13.117,00 złotych tytułem należności z faktur nr (...). W następnym dniu pozwany zapłacił kwotę 348,27 zł tytułem odsetek za zwłokę od w/w należności. Powód podał, iż pozwany nie wypowiedział się co do zapłaty kwoty 161,35 zł stanowiącej równowartość 40,00 EUR jako rekompensaty za koszty odzyskiwania należności z powodu opóźnienia dłużnika. Powód uznał, iż w tym zakresie powództwo zostało przez pozwanego przyznane. Powód podnosił także, iż w niniejszej sprawie zastosowanie mają wyłącznie przepisy Konwencji CMR ponieważ wszystkie przewozy były międzynarodowe. Konwencja CMR nie przewiduje takiego uregulowania jak art. 75 prawa przewozowego. Powód podkreślał, iż gdyby nawet uznać, iż w.w przepis ma zastosowanie, to trzy miesięczny termin od doręczenia wezwania do zapłaty upłynął, co nie powinno stanowić przeszkody do wytoczenia powództwa.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 23 stycznia 2015 r. pozwany zlecił powodowi wykonanie przewozu na trasie K. – P.. Powód wykonał przewóz i na tej podstawie obciążył pozwanego fakturą nr (...) na kwotę 3.125,73 zł. Na fakturze oznaczono termin zapłaty wynagrodzenia za przewóz do dnia 16 marca 2015 r.

(dowód: korespondencja stron prowadzona za pośrednictwem komunikatora internetowego – k. 13 – 14 akt, list przewozowy (...)– k. 15 akt, faktura – k. 16 akt)

Następnie powód wystawił zlecenie transportowe opatrzone datą 15 grudnia 2014 r. dotyczące przewozu cukru z K. do miejscowości N. za kwotę 620 EUR. Powód wykonał przewóz i na tej podstawie obciążył pozwanego fakturą nr (...) na kwotę 3.197,96 zł. Na fakturze oznaczono termin zapłaty wynagrodzenia za wykonanie przewozu do dnia 2 lutego 2015 r.

(dowód: zlecenie transportowe nr (...) – k. 17 – 19 akt, faktura – k. 20 akt, list przewozowy (...) – k. 21 akt)

Następnie w dniu 3 kwietnia 2015 r. pozwany kolejny raz zlecił wykonanie przewozu cukru z K. do miejscowości H.. Strony uzgodniły wynagrodzenie powoda w wysokości 1.000,00 EUR za każdy transport. Na tej podstawie powód obciążył pozwanego fakturą nr (...) na kwotę 4.995,65 zł. Na fakturze oznaczono termin zapłaty wynagrodzenia powoda do dnia 26 maja 2015 r. Powód obciążył pozwanego także fakturą nr (...) na kwotę 4.995,65 zł, na której oznaczono termin wynagrodzenia powoda do dnia 28 maja 2015 r.

(dowód: zlecenie transportowe nr (...) – k. 22 – 24 akt, list przewozowy (...) – k. 25 akt, faktura – k. 26 akt, list przewozowy – k. 27 akt, faktura – k. 28 akt)

Pozwany nie zapłacił powodowi wynagrodzenia z tytułu w/w faktur. Pismem z dnia 17 czerwca 2015 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 16.314,99 zł tytułem należności za w/w faktury oraz kwoty 161,35 zł stanowiącej równowartość 40,00 EUR z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności z powodu opóźnienia dłużnika.

(dowód: wezwanie do zapłaty – k. 29 akt)

W dniu 6 lipca 2015 r. powód wniósł do Sądu pozew w niniejszej sprawie.

(dowód: pozew – k. 2 akt)

W dniu 16 lipca 2015 r. pozwany zapłacił powodowi kwotę 3.197,96 zł tytułem należności za fakturę nr (...).

(dowód: potwierdzenie przelewu – k. 54 akt)

W dniu 31 lipca 2015 r. pozwany zapłacił powodowi kwotę 13.117,03 zł tytułem należności za faktury nr (...). Tego dnia pozwany zapłacił powodowi także kwotę 348,27 zł tytułem odsetek ustawowych za zwłokę w zapłacie należności z faktur nr (...).

(dowód: potwierdzenie przelewu – k. 55 - 56 akt)

Powyższy stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd ustalił w oparciu o wyżej wymienione dowody z dokumentów prywatnych znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwość, autentyczność i moc dowodowa nie budziły jego wątpliwości i nie były kwestionowane przez strony.

Zaznaczyć tu należało, że przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie bezspornym było to, że powód na podstawie zlecenia transportowego otrzymanego od pozwanego wykonał przewóz rzeczy z K. do miejscowości P., N. i H..

W związku z tymi ustaleniami przyjąć należy, że do oceny stosunku prawnego łączącego strony należy stosować przepisy Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 r. (Dz. U. 62.49.238) – dalszej części Konwencji CMR. Z treści art. 1 tej konwencji wynika bowiem, że znajduje ona zastosowanie do wszelkich umów o zarobkowy przewóz towarów pojazdami niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsce przewidziane dla jej dostawy, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. Konwencja ta jest stosowana zarówno w Polsce jak i w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej. Postanowienia Konwencji CMR mają pierwszeństwo przed prawem krajowym, które znajduje zastosowanie tylko wówczas, gdy Konwencja do niego odsyła, albo gdy pewnych kwestii w ogóle nie reguluje (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2003 r., CK 264/02, LEX nr 172824).

Odnosząc się do zarzutów pozwanego, wskazać należy, iż Sąd podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2003 r. (CK 264/02, LEX nr 172824), iż żaden przepis Konwencji CMR nie uzależnia prawa dochodzenia roszczenia przed Sądem od uprzedniego wyczerpania trybu reklamacyjnego lub przedsądowego wezwania do zapłaty.

W Konwencji CMR w Rozdział V Konwencji dotyczy reklamacji i roszczeń. Zgodnie z art. 32 ust. 2 Konwencji wynika, iż wniesienie reklamacji powoduje zawieszenie terminu biegu przedawnienia roszczenia. Tymczasem w polskim prawie, w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. prawo przewozowe, w art. 75 ustawy ta kwestia została uregulowana inaczej, gdyż zgodnie z powyższym przepisem dochodzenie roszczeń w postępowaniu sądowym na podstawie ustawy lub przepisów wydanych w jej wykonaniu przysługuje uprawnionemu po bezskutecznym wyczerpaniu drogi reklamacji, przewoźnikowi zaś - po bezskutecznym wezwaniu zobowiązanego do zapłaty, a reklamacje lub wezwanie do zapłaty uważa się za bezskuteczne, jeżeli dłużnik nie zapłacił dochodzonych należności w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia reklamacji lub wezwania do zapłaty.

W ocenie Sądu Konwencja CMR nie wymaga uprzedniego wystawienia przez wierzyciela wezwania do zapłaty przed wytoczeniem powództwa. Gdyby nawet jednak przyjąć pogląd odmienny, tj. uznać, iż w typ przypadku odpowiednie zastosowanie znajduje art. 75 prawa przewozowego, to sformułowanie dyspozycji art. 75 ust. 1 ustawy z 1984 r. - Prawo przewozowe nie daje podstaw do wysnucia wniosku o przejściowej nawet niedopuszczalności drogi sądowej, ponieważ warunkiem pozbawienia jednostki prawa do poddania sprawy cywilnej pod rozstrzygnięcie sądu powszechnego jest przekazanie jej w drodze ustawowej do właściwości sądu szczególnego lub innego organu, jak to stanowi art. 2 § 1 i 3 k.p.c. Wobec tego przytoczony przepis prawa przewozowego oznacza przejściowy brak legitymacji biernej odbiorcy, prowadzący w razie niewykorzystania postępowania reklamacyjnego do oddalenia powództwa jako przedwcześnie wniesionego. Przejściowy brak legitymacji procesowej, wynikający z niewyczerpania postępowania reklamacyjnego, może zostać uzupełniony także po wytoczeniu powództwa, zarówno podczas postępowania pierwszoinstancyjnego, jak i w trakcie postępowania odwoławczego (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 23 stycznia 2013 r. V ACa 1009/12, lex nr 1321921).

W konsekwencji brak było podstaw do uznania, iż powód wytoczył powództwo przedwcześnie, a istniejący przejściowy brak legitymacji procesowej po stronie pozwanego został uzupełniony na dzień wydania wyroku (art. 316 k.p.c.).

Sąd zważył także, iż zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1 ustawy, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie znajdują zastosowanie przepisy w/w ustawy. Zgodnie z art. 1 cytowanej ustawy określa ona szczególne uprawnienia wierzyciela i obowiązki dłużnika w związku z terminami zapłaty w transakcjach handlowych. W myśl art. 2 ustawy transakcją handlową w rozumieniu ustawy jest umowa, której przedmiotem jest odpłatne dostarczanie towaru lub odpłatne świadczenie usług, jeżeli strony tej umowy zawierają ją w związku z wykonywaną przez siebie działalnością gospodarczą lub zawodową.

W niniejszej sprawie strony zawarły umowę przewozu, na podstawie której przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy (art. 774 k.c.). Powód zobowiązał się więc do dostarczenia na zlecenie pozwanego za wynagrodzeniem rzeczy, za wynagrodzeniem. Pozwany podał w zwłokę w zapłacie należnego wynagrodzenia. Powód miał więc prawo żądać od pozwanego zapłaty równowartości kwoty 40,00 EUR z tytułu rekompensaty za zwłokę w zapłacie wynagrodzenia przez pozwanego. Jeżeli zaś dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (art. 481 § 1 k.c.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 161,35 zł. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. (pkt. I wyroku).

Na podstawie art. 355 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie co do kwoty 16.314,99 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 3.125,73 zł od dnia 17 marca 2015 r. do dnia 31 lipca 2015 r., kwoty 197,96 zł od dnia 3 lutego 2015 r. do dnia 16 lipca 2015 r., kwoty 4.995,65 zł od dnia 27 maja 2015 r. do dnia 31 lipca 2015 r., kwoty 4.995,65 zł od dnia 29 maja 2015 r. do dnia 31 lipca 2015 r. albowiem powód cofnął w tym zakresie pozew i zrzekł się roszczenia (pkt. II wyroku).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 99 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. W myśl tej zasady strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Zapłata przez pozwanego w toku postępowania objętych powództwem należności skutkuje uznaniem go za przegrywającego proces, ze skutkami, o jakich mowa w art. 98 § 1 i 3 k.p.c., również w części dotyczącej zaspokojonego w ten sposób roszczenia, jeżeli tylko było ono wymagalne w dacie wniesienia pozwu (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2013 r. I ACa 151/13 LEX nr 1314827).

W niniejszej sprawie, koszty poniesione przez powoda wyniosły łącznie 3.241,00 zł, a w powyższej kwocie mieściła się kwota 17,00 zł stanowiąca opłatę skarbową od pełnomocnictwa, kwota 2.400,00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika powoda ustalonego na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państw kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, a także kwota 824,00 zł tytułem opłaty od pozwu.

SSR Marcin Królikowski